

[Oluf Pedersen.]

forsigtighed med hensyn til sit syn på fremtidens Danmark vil jeg gerne sige, at når man nu taler om, at produktionen steg under Hedtoft, men faldt under Erik Eriksen, så er det jo rigtigt nok; men årsagen dertil var de skatter, som blev gennemført under ministeriet Erik Eriksen med socialdemokratisk tilslutning. Der var den forskel — jeg tror, jeg tidligere har nævnt det her i tinget — at det nuværende ærede medlem hr. Thorkil Kristensen var klar over disse virkninger, medens derimod socialdemokratiet tog fejl. Det vidste ikke, hvad det var, det gik med til.

Hermed sluttede forhandlingen om økonomi- og arbejdsministerens redegørelse til folketinget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om forlængelse af midlertidige ændringer i forbrugsafgiftslove.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2125; fremsættelsen findes i tidenden sp. 3786).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under punkterne 6, 7 og 8 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om forlængelse af lov om forskellige forbrugsafgifter.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2133; fremsættelsen findes i tidenden sp. 3786).

Første behandling af forslag til lov om forlængelse af lov om omsætningsafgift af forskellige varer.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2135; fremsættelsen findes i tidenden sp. 3786).

og

Første behandling af forslag til lov om en tillægsafgift af visse motorkøretøjer m. v. for finansåret 1954—55.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2121; fremsættelsen findes i tidenden sp. 3786).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Poul Hansen (Kalundborg): Ved sin fremsættelse af de lovforslag, vi nu skal behandle, nævnte den højtærede finansminister, at ordførerne for de fire store partier var enige i, at fremsættelsen nu i realiteten var en indfrielse af ministerens tilsagn i det tidligere udvalg om fremsættelsesterminen. Jeg vil gerne her begynde med at slå fast, at de fire ordførere har erklæret sig indforstået med, at fremsættelsen først fandt sted efter folketingsferien i anledning af kommunevalget. Samtidig benytter jeg lejligheden til at takke den højtærede finansminister for, at han har givet de samme ordførere lejlighed til ved nogle møder med embedsmænd fra departementet for told- og forbrugsafgifter at blive gjort bekendt med erhvervsorganisationernes ønsker om ændringer i disse love, og for, at vi samtidig har modtaget en række værdifulde oplysninger om disse loves virkninger. Vi har endvidere fået et indtryk af administrationens syn på de foreliggende ønsker om de tekniske ændringer i visse af lovene.

Jeg skal ikke komme nærmere ind på spørgsmålet om de tekniske ændringer, men kun sige så meget, at sådanne ændringer på flere områder synes hårdt tiltrængt. Det var derfor også opmuntrende at høre den højtærede finansministers forsikring om, at han efterhånden ville søge hele denne lovgivning rationaliseret. Der skete jo allerede i efteråret, da vi sidst havde disse love til forlængelse, et fremstød i den retning, og af de drøftelser, som ordførerne har haft, og som jeg her har nævnt, er det fremgået, at der er arbejdet energisk i administrationen også med de tekniske problemer siden i efteråret.

Såvidt jeg kan se, er det imidlertid en meget omfattende historie at gennemføre en tilbundsgående rationalisering af de love, der kan være tale om i denne forbindelse, og jeg kan ikke tro, der er nogen praktisk mulighed for at blive færdig med den del af arbejdet inden lovenes udløb pr. 31. marts. Det rimelige vil vel derfor være at gennemføre den foreslåede forlængelse med de ændringer i satserne, som der eventuelt kan blive enighed om, og derefter arbejde videre med de tekniske spørgsmål. Det kunne vel ske som en art fortsættelse af den arbejdsform, vi allerede er kommet ind på, naturligvis i kontakt med det folketingsudvalg, som efter denne behandling må blive

[Poul Hansen (Kalundborg).]

nedsat. Et sådant arbejde, forestiller jeg mig, måtte vel foregå under den forudsætning, at efterhånden som vi gør os færdige med arbejdsstoffet, må de forslag, der kommer ud deraf, fremsættes her. Jeg kan ikke se nogen nødvendighed for, at en sådan teknisk revision skulle udskydes i en årrække, eller hvor meget der nu kunne blive tale om. Jeg tror oven i købet, det ville være praktisk at få denne tekniske revision halet ud af det årlige skattebunkebryllup. På den måde tror jeg den lettere lader sig gennemføre.

Vender jeg mig derefter til spørgsmålet om penge, og der er jo mange penge i disse forslag, forstår jeg den højtærede finansministers fremsættelsestale på den måde, at han i og for sig ikke er uvillig til at drøfte ændringer af forskellige satser — og der foreligger jo en række forskellige ønsker i så henseende, fremsat bl. a. fra erhvervsorganisationernes side — men at han stort set må have de samme penge hjem, som lovene i deres nuværende udformning giver. Her henviste den højtærede finansminister dels til statens udgifter, som de har udviklet sig, og dels til valutasituationen.

Vi har jo nu under den foregående diskussion her i tinget også fra anden side hørt understreget det synspunkt, at man ikke burde svække statens finansielle stilling. Vi fra vor side anerkender de argumenter og synspunkter, som den højtærede finansminister henviste til, og vi kan tilsige en behandling af forslagene ud fra dette heldssynspunkt.

Det er under tidligere debatter fremhævet, at det kan virke uheldigt ved en førstebehandling af afgiftslove, navnlig når denne førstebehandling ligger så lang tid forud for lovenes udløb som i dette tilfælde, nærmere at præcisere specificerede ønsker om forskellige ændringer; det kan påvirke produktionen og omsætningen uheldigt. Derfor skal jeg undlade at fremsætte sådanne ønsker i dag, men jeg vil dog gerne her ved første behandling have sagt, at der også i mit parti foreligger visse ønsker, som vi gerne vil have frem under behandlingen, ligesom der også foreligger meget bestemte synspunkter med hensyn til områder, hvor vi i hvert fald ikke vil være med til at hæve bestående afgifter — jeg sagde ikke ophæve,

men hæve bestående afgifter. Dette sidste være sagt som en venlig hilsen til det ærede medlem hr. Himmelstrup.

Med disse bemærkninger kan jeg altså tilsige vor medvirken til en fortsat og villig behandling af lovforslagene i det udvalg, som jo bliver nedsat efter behandlingen her.

Himmelstrup: Jeg vil gerne begynde med at bekræfte den udtalelse, som den ærede socialdemokratiske ordfører fremsatte om, at det er i overensstemmelse med de fire ordførere, når den højtærede finansminister har fremsat de foreliggende forslag på nuværende tidspunkt, hvilket altså er en 14 dages tid senere, end aftalen egentlig lød på i december måned. Det ligger i sagens natur, at når folketinget skulle have ferie, kunne denne aftale ikke overholdes, og vi når vel også at komme igennem det, vi nu skal igennem.

De foreliggende forslag er jo ikke alene tilnærmelsesvis, men i det hele de samme forslag som dem, vi behandlede i december måned. Jeg kunne i og for sig godt have ønsket, at den højtærede finansminister havde foretaget nogle ændringer af teknisk karakter, for det kunne i hvert tilfælde ikke have bragt forstyrrelse ind i produktion og omsætning, men der har altså ikke været tid til at få formet disse tekniske forbedringer, som utvivlsomt i høj grad er ønskværdige, og som jeg også skal anerkende at finansministeriet og finansministeriets embedsmænd arbejder på med stor energi, idet de har været villige til såvidt muligt at imødekomme de ønsker, der er fremkommet fra erhvervene. Der er jo her ikke alene tale om tekniske spørgsmål, der er også tale om beskatningsobjekter, beskatningssatser, og jeg havde som sagt ventet, at den højtærede finansminister kunne have bragt visse forslag frem her, men på den anden side må det erkendes, at den begrundelse, den højtærede finansminister gav, at man af hensyn til produktion og omsætning ikke skal lade den slags spørgsmål ligge og svømme ude omkring i offentligheden i ugevis, gør det antageligt at acceptere den betragtning, at de ændringer, som eventuelt vil ske på disse områder, skal iværksættes i udvalget.

Jeg ser den udtalelse, som nu blev fremsat af den ærede socialdemokratiske ord-

[Himmelstrup.]

fører, som et udtryk for, at det ikke er udelukket, at der kan komme til at foreligge forslag om ændringer, og det er også vor hensigt at stille forslag om at få foretaget visse ændringer.

Iøvrigt er vi naturligvis på det rene med, at de forslag, der her er tale om, drejer sig om så store beløb og er af så afgørende betydning for statens økonomi og for den almindelige finansielle situation, at de i det store og hele naturligvis må gennemføres for ikke at forrykke den højtærede finansministers balance. Det drejer sig om medlem en trediedel og halvdelen af hele statens balance, og det ligger i sagens natur, at et sådant beløb kan man ikke slå over ende og f. eks. sige, at nu kan den højtærede finansminister kun få halvdelen af de penge, der her er tale om. Hvor skal vi så skaffe de manglende fra? Men derfor er det ikke udelukket, at vi kan foretage en hel del ændringer.

Jeg vil ikke med dette have sagt, at vi vil være med til at sikre finansministeren en hvilken som helst balance, som han stiller op; det er ikke givet. Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen har allerede under en tidligere diskussion været inde på, at vel skal vi ikke forringe provenuet meget stærkt af de skattelove, vi nu behandler, men vi skal også fæstne os ved udgiftssiden, og jeg tør i hvert fald ikke tilsige, at mit parti vil være med til at sikre en hvilken som helst balance, som den højtærede finansminister vil forelægge for tinget. Der kan jo godt være udgifter både på det sociale område, på det kulturelle område og på det trafikale område — som jo blev omtalt før — hvor vi mener at det er en ufornuftig udgiftspolitik, der foreslås gennemført, og hvor vi i hvert tilfælde ikke vil tilsige vor medvirken til i den anledning at sikre den højtærede finansministers balance.

Den højtærede minister har altså fremsat disse forslag ganske uændret, og det kan jeg som sagt godt forstå af de grunde, som jeg har nævnt, men det kan jo ikke nægtes, at i den tale, hvormed den højtærede finansminister fremsatte forslagene, var der visse lyspunkter, som gav grundet formodning om, at man godt kunne tænke sig, at den forhandling, der nu skal finde sted, og den

gennemgang af enkeltheder, som skal ske i det kommende udvalg, kan rumme visse nedsættelser. Det er jo ikke usandsynligt, at det kan forme sig således. Den højtærede finansminister fremhævede i sin fremsættelsestale, at f. eks. på det militære område havde situationen skiftet noget fra efteråret, da den højtærede minister sidste gang gav en oversigt over den almindelige statsfinansielle situation, der faktisk indeholdt visse lyspunkter for det militære anlægs- og driftsbudgets vedkommende. Ministeren fremhævede, at der i det år, vi er inde i, kunne regnes med et beløb i anlægs- og driftsomkostninger på ca. 70 mill. kr. mindre, end man havde regnet med i november—december måned; 70 mill. kr. er dog også penge! Ministeren nævnte ligeledes, at ændringen i de tilbageværende tilskudsordninger — det drejer sig om konsummælk og brød — også ville medføre mindre udgifter for staten.

Hertil kom de forøgede indkomster, som ministeren regnede med, idet f. eks. selskabsskatten ville give betydelig større beløb, end ministeren regnede med i efterårsmånederne. Det er også en kendsgerning, at den indirekte beskatning, vi her beskæftiger os med, giver et langt større beløb, end man havde regnet med. Efter den sidste opgørelse, der foreligger vedrørende toldafgifterne, og som kom i går, har de almindelige toldindtægter og de indirekte afgifter i de 11 måneder, der nu er gået af indeværende finansår, givet ministeren over 100 mill. kr. mere i hænde end i fjor. Alene cigaretterne har haft en forbløffende bæreevne og givet ikke mindre end 60 mill. kr. mere, end man havde regnet med i fjor. Dermed være ikke sagt, at jeg mener, det er absolut nødvendigt at forhøje afgifterne på cigaretterne — det kunne aldrig falde mig ind at sige sådan noget — og jeg ved ikke, hvad det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) hentyder til, når han nævnte mit navn i forbindelse med visse afgifter, som jeg mente skulle hæves. Man kan imidlertid godt pege på visse kendsgerninger, som end ikke det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) kan komme uden om.

Den højtærede finansminister nævnte også, at statsvirksomhedernes stilling var forbedret i de sidste 5 måneder; alt dette forbedrer den finansielle situation betyde-

[Himmelstrup.]

ligt og fører naturligt ind på overvejelser af, om det dog ikke var muligt rent midlertidigt at hjælpe dette eller hint nødstedte erhverv, som måske på grund af, at råstofpriserne er steget unormalt i den sidste tid, er kommet i vanskeligheder. Det er også et spørgsmål, i hvor høj grad man skal opretholde den fiktion, at statens anlægs- og driftsbudget skal have et overskud af en vis størrelse. Jeg har tidligere givet udtryk for, at vi er på det rene med, at man må foretage sine dispositioner således, at der fremkommer et vist overskud, men spørgsmålet er, hvor stort det skal være. Den højtærede finansminister har i sin fremsættelsestale beklaget sig over, at overskuddet ville blive godt og vel 100 mill. kr. mindre end i fjor, da det var på 300 mill. kr.; i år mente den højtærede finansminister, at det ville gå ned til ca. 180 mill. kr. Man kan diskutere, hvor stor en margin der skal være for et sådant overskud. Den højtærede minister sagde i sin fremsættelsestale: Hvad kan det nytte, at dette eller hint går bedre, og at der er visse lyspunkter, når udgifterne stiger? Det er naturligvis rigtigt; med den politik, der føres af den nuværende regering, vil udgifterne blive ved at stige til det tårnhøje, og jeg understreger, at selvom vi nødigt vil forrykke den højtærede ministers balance, vil vi dog ikke påtage os nogen forpligtelse til fortsat at være med til at dække alle de udgifter, der måtte komme.

Under den kommende udvalgsbehandling må vi bestræbe os for at imødekomme berettigede krav fra erhvervene eller fra publikum om lempelser på dette eller hint område, f. eks. hvad angår restaurationsomsætningskatten, der er meget tyngende for alle, der går på beværtning — det kan vi alle sammen være enige om — og vi ønsker, at der bliver ført forhandlinger herom. Hvis udvalgsbehandlingen på grund af lovforslagene senere fremsættelse måtte blive afkortet meget stærkt, og hvis vi ikke kan nå at komme hele materialet igennem — og det kunne der være noget der tyder på ville blive vanskeligt — må vi overveje, om vi alligevel ikke skal forlænge disse love måske for en måned og så tage os yderligere tid, når uheldige omstændigheder har ført med sig, at finansministeren ikke var i

stand til at opfylde det løfte, han havde givet, om at ville fremsætte disse lovforslag så tidligt, at folketinget fik rigelig tid til at behandle dem. Jeg indrømmer altså, og det ønsker jeg at understrege, at de grunde, den højtærede finansminister anførte, var så fyldestgørende, at vi naturligvis enstemmigt løste ham fra det løfte, han havde givet.

Jeg mener altså, at den kommende udvalgsbehandling må medføre ændringer af visse enkeltheder i de lovforslag, der her er tale om. Det er jo også et spørgsmål, i hvilken grad eventuelle lempelser i beskatningen skal kompenseres. Det er et spørgsmål, som vi forhåbentlig kan tale os tilrette om. Der er ikke tale om, at vi vil slå den højtærede finansministers balance i stykker, heller ikke spørgsmål om at fragte ham hele hans overskud på anlægs- og driftsbudgettet. Jeg vil bare meget stærkt fremhæve — vi talte om det i december måned — at beskatningen af de ulykkelige elektriske sikringer må vi i hvert tilfælde have lempet. Det er et så rimeligt krav, og vi har talt om det så mange gange før, at en sådan lempelse må vi naturligvis have gennemført nu. Jeg tror også, at spørgsmålet om nedsættelse af restaurationsomsætningsafgiften nødvendigvis må rejses. Om vi så kan løse det i denne omgang, og om det kan løses ved en teknisk omlægning, ved jeg ikke. Jeg mener nu, der skal noget mere til, at der skal en positiv nedsættelse til, men om det kan nås, vil tiden vise. Iøvrigt er det jo et spørgsmål, som aldeles ikke berører de forslag, vi behandler her, af den simple grund, at den nuværende omsætningsafgift er en permanent afgift. Det, vi behandler her, er kun de rent midlertidige afgifter. Det gør det naturligvis yderligere vanskeligt.

Jeg vil også fremhæve den eksorbitante stigning af visse råstofpriser. Her tænker jeg naturligvis først og fremmest på forholdene indenfor chokolade- og sukkervareindustrien og på den voldsomme stigning af kakaobønneprisen, som i den kommende tid, hvis der ikke sker noget, vil medføre, at kun meget få mennesker i virkeligheden vil have råd til at købe de varer, der fremstilles af kakaobønner — chokolade og kakao. Også dette kunne tænkes at medføre, at der må foretages et eller andet — og det

[Himmelstrup.]

ligger indenfor det område, som vi rent lovgivningsmæssigt skal beskæftige os med her.

Jeg vil også gerne lægge et godt ord ind for den danske frugtvin, som utvivlsomt ikke er blevet så godt behandlet, som den burde. Det forhold mellem beskatningen af dansk frugtvin og de ædlere vinsorter, som eksisterede i 30'erne, er blevet brudt, og det er måske ikke helt rigtigt, at det er sket; man burde sikkert bestræbe sig for at komme tilbage til det gamle forhold. Det er også en ting, vi kan tale om.

Endelig er der det sidste af den højtærede ministers forslag, forslaget om en tillægsafgift på motorkøretøjer. Det er et meget ømtåligt spørgsmål — det skal indrømmes — men der er i befolkningen en meget stærk stemning for, at vi må se at komme væk fra denne afgift. Jeg indrømmer, at som forholdene ligger i øjeblikket, hvor hele motorbeskatningen er under behandling, kan det forsvåvidt være lidt irrationelt at tage et enkelt element ud af den samlede beskatning og søge at få det afskaffet, men det er nu en kendsgerning, at den fordobling af afgiften, som blev gennemført i 1950, havde et helt andet formål, end den har nu, og man burde se at komme af med den igen. Den meget stærkt stigende vækst i antallet af motorkøretøjer må da også medføre, at finansministerens indtægter på dette område stiger meget stærkt, sådan som også de nu foreliggende tal giver udtryk for. Her er i hvert tilfælde et spørgsmål, som vi må undersøge ret nøje.

Altså, finansministeren skal selvfølgelig i det store og hele have de fire lovforslag, der er tale om her, gennemført, men der må være visse områder, hvor vi kan snakke os tilrette om nedsættelser. Mener den højtærede finansminister så, at det er nødvendigt at skaffe kompensation, må vi se, hvor vi kan finde den, men der ligger altså en stor reserve og en stor kompensation for den højtærede finansminister alene i den vækst i disse skatters provenu, som man hele tiden har kunnet iagttage, og som der ikke er

nogen som helst grund til ikke skulle kunne fortsætte næste år, hvis alt går, som vi alle ønsker: at der kommer fart i produktion og beskæftigelse, så at forbruget ikke hemmes.

Jeg ser derfor med nogen tryghed hen til de forhandlinger, der vil komme i det udvalg, der nu skal nedsættes. Det ligger i sagens natur, at spørgsmålet om disse skatter ikke kan afgøres for sig, men at de under forhandlingerne vil blive kombineret med de andre skattelovsforslag af direkte karakter, som den højtærede finansminister har fremsat. Det må vi altså se at snakke os tilrette om, og vi må se at blive enige om, på hvilke områder vi skal foretage de ændringer, som det efter min mening vil være i høj grad ønskeligt at gennemføre.

Stæhr Johansen: Jeg tror ikke, det er nogen overraskelse for det høje folketing, at finansministeren genfremsætter disse lovforslag uændrede; det blev jo allerede af finansministeren forudsagt ved behandlingen i december, at han i og for sig ikke mente, at der ville komme ændringer ved hans fremsættelse til marts. Til gengæld kommer det vel heller ikke overraskende for den højtærede finansminister, at vi andre, der dengang ønskede visse ændringer, ønskede en revision, fortsat opretholder disse ønsker og under de forhandlinger, som vi nu i de kommende dage skal have i udvalget, naturligvis ønsker at fremføre visse ændringsforslag. Jeg vil gerne ligesom de andre ordførere bekræfte den aftale, der blev truffet om udsættelse af fremsættelsen af lovforslagene. Jeg kan også bekræfte, at det samråd, der har været mellem ordførerne og finansministeren, samt det meget fyldige materiale, som vi har haft lejlighed til at se fra erhvervslivet, i allerhøjeste grad understreger, at en teknisk revision er nødvendig, en revision, som disse midlertidige love, der for visses vedkommende i hvert fald har fået en permanent karakter, ligefrem kræver foretaget. Jeg vil gerne om dette spørgsmål sige, at vi fra vor side er villige til at medvirke til en revision på det tekniske

[Stæhr Johansen.]

område. Jeg tror endda, at der er meget store muligheder for enighed, idet det jo har vist sig, at alle de parter, der berøres af forbrugsafgifterne, selv har fremsat forslag, således at både lovgivningen, administrationen og erhvervslivet formodentlig kan mødes til et frugtbart samarbejde, som kan lette den meget tyngende forbrugsbeskatning. På disse områder kan jeg tilsige mit partiss støtte, og jeg tvivler slet ikke om, at vi dér kan opnå enighed.

Men det, der er det politisk afgørende, er jo ikke den tekniske revision. Nej, det er spørgsmålet om, hvor omfattende forbrugsafgifterne skal være. Det er spørgsmålet om det provenu, som finansministeren har lagt til grund for disse forslag. Dér må jeg give det ærede medlem hr. Himmelpstrup ret, når han understreger, at den økonomiske redegørelse, som den højtærede finansminister fremkom med samtidig med fremsættelsen af disse lovforslag og lovforslagene om direkte skatter, giver anledning til visse overvejelser. Jeg tror ikke jeg overdriver, når jeg i hvert fald understreger, at situationen er væsentlig forbedret fra den situation, vi befandt os i i 1950, da disse loves vedtagelse fandt sted, en situation, som jo dengang var meget farefuld for den danske økonomi, men som i løbet af de sidste 3—4 år er blevet væsentligt forbedret.

Jeg kan heller ikke sige andet, end at disse tyngende skatter, som blev pålagt visse grene af erhvervslivet, måske også kunne virke ensidigt, men med den ringe tid, der dengang var til rådighed, var der vel heller ikke mulighed for at gennemarbejde spørgsmålet, således som man har mulighed for det nu. Og jeg vil også gerne fremsætte den bemærkning, at når situationen for et land er den, at man befinder sig i en periode, hvor de økonomiske vanskeligheder er meget store, ja, så findes der i befolkningen en offervilje til at være med til at hjælpe landet ud af disse vanskeligheder; men når denne periode er forbi, er det forkert at ville fastholde alle disse afgifter, alle disse forhøjelser, som i og for sig har opfyldt deres formål, og gøre disse afgifter permanente. Når man udtrykkeligt understreger overfor befolkningen, at det er midlertidige love, så er det

kun midlertidige love og ikke permanente love, og man må ikke indstille sig på at bruge pengene til andre formål, end det egentlig først var hensigten. Og jeg mener virkelig, at vi nu er kommet i den situation, at vi må erkende, at det var midlertidige love, der blev givet til et bestemt formål; dette formål er opfyldt, og derfor må man forsøge en revision, man må forsøge en ændring, og det vil i virkeligheden sige en nedsettelse af disse afgifter på visse områder. Jeg tror også, det på mange måder vil virke ansporende, når befolkningen opdager, at afgifter, der er vedtaget som midlertidige, kan bortfalde. Det er jo meget sjældent, at befolkningen har lejlighed til at konstatere dette.

Det kunne naturligvis være fristende at gå ind på nogle af de områder, hvor vanskelighederne er særlig store. Jeg giver det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) ret i, at det er farligt at præcisere ønskerne for stærkt. Jeg er enig i denne betragtning, og jeg mener heller ikke, at det vil være rigtigt at stille direkte forslag. Men til gengæld vil det heller ikke være rigtigt stadigvæk at undgå at fremhæve de erhvervsområder, hvor vanskelighederne er særlig store, og hvor afgifterne måske efterhånden er blevet en belastning, der stiller erhvervene yderst vanskeligt. Og jeg kan ikke lade være med her at nævne et område, som allerede har været fremhævet, nemlig restaurationsafgifterne. Der er for mig ingen tvivl om, at vor restaurationsbeskatning er blevet meget, meget høj. Jeg mener også, at den på visse områder kan virke uhensigtsmæssigt, idet den bl. a. er medvirkende til at give turister indtryk af et meget højt prisniveau. Jeg ved jo, at både stat og kommune er med til at bringe ofre for at støtte turistpropagandaen, for at man kan få turister her til landet. Vi ved også, at det særlig i de senere år er lykkedes at forøge turistbesøget i Danmark, hvad der giver nationen en ikke uvæsentlig indtægt, men jeg tror ikke, det vil være muligt i det lange løb fortsat at have så høj restaurationsbeskatning og samtidig bevare det store turistbesøg, som vi har haft, og jeg tror slet ikke, at det vil være muligt at få det forøget. Jeg tror i virkeligheden, at det vil være en god propaganda, hvis man kan finde en løsning på dette spørgsmål. Endvidere kan enhver, som

[Stæhr Johansen.]

kender lidt til udlejning af selskabslokaler, berette om den omgæelse af beskatningsreglerne, der finder sted, om den medbragte spiritus og de uheldige forhold, det medfører, og også om den direkte fortjeneste, man derved tager væk fra de mennesker, der driver disse erhvervslokaler.

Jeg vil gerne understrege, at det er en fremgangsmåde, der stadig vinder mere frem, og hvis man har lejlighed til at drøfte spørgsmålet, ikke mindst med indehavere af selskabslokaler, kan man få beskrivelser af denne udvikling, som viser, hvor vanskeligt det er at drive disse lokaler, når der finder denne omgæelse sted, som jo decideret mindsker salget for dem, der er afgiftpligtige, og overfor hvem man kan føre en virkelig kontrol. Jeg mener derfor, at det er et af de områder, som vi må drøfte i udvalget; jeg skal ikke give nogen retningslinier derfor, men vil dog alligevel nævne, at her har vi et område, hvor man fra alle grene indenfor erhvervslivet, der har med det at gøre, både producenterne — jeg tænker på bryggerierne — vingrossisterne, restauratørerne og forøvrigt også købmændene selv, har udarbejdet et forslag om en ændring i denne beskatning, et forslag, som alle disse forskellige erhvervskredse, der ellers ikke altid har været enige om dette problem, er fuldtid enige om. I det resultat, som er fremkommet i fællesudvalget af 1. marts 1917, det udvalg, hvor alle disse afskygninger af erhvervslivet er repræsenteret — og dette resultat vil vi jo kunne vurdere nærmere i udvalget — mener jeg i virkeligheden, der ligger en løsning, netop fordi man indenfor disse modstridende grupper har kunnet enes om et forslag. Jeg er naturligvis nok klar over, at den i forslaget foreslåede nedsættelse på omkring 40 mill. kr. bevirker en betydelig nedsættelse af det provenu, den højtærede finansminister havde regnet med, men det bestrides ikke af sagkundskaben, at tabet ved denne nedsættelse formodentlig kommer ind igen. Der er jo det ved den slags indirekte skatter og afgifter, at hvis de bliver for høje, nedsætter de forbruget — det var jo også en overgang meningen — men jeg vil i alt fald mene, at disse 40 mill. kr. vil blive tjent ind igen, idet omsætningen formentlig vil stige ikke uvæsentligt, hvis

den høje restaurationsbeskatning bliver lempet noget. Jeg vil tro, at vi ved fælles hjælp i udvalget vil kunne nå frem til at løse spørgsmålene enten på den ene eller den anden måde; der er jo nemlig andre muligheder udover de forslag, der er til behandling her i dag — det er jo særlig engrosomsætningsafgiften, vi her beskæftiger os med, selve restaurationsafgiften er ikke til behandling — men der er måske også en vej frem på den måde. Hvis vi blot kan være enige om formålet, være enige om, at vi vil tilstræbe en lempelse på dette område, tror jeg, der vil være mulighed for at finde frem til en løsning.

Endvidere vil jeg gerne nævne et spørgsmål, som vi har drøftet før, nemlig spørgsmålet om afgift af elektriske sikringer, en afgift, som jeg mener kun giver en forholdsvis lille indtægt, men som der er forbundet væsentlige ulemper med, ikke mindst den forøgede brandfare, som ganske givet opstår, hvis man foretrækker at anvende andre metoder end brug af de foreskrevne sikringer, som er det eneste, der giver den fornødne sikkerhed.

Et andet område, hvor man måske også er kommet ind på for høje afgifter, er chokoladen, og ikke alene er afgiften kommet meget højt op, den er i realiteten 122 pct., men vi ved alle, at den store prisstigning, som er ved at finde sted i disse måneder på verdensmarkedet, vil medføre, at staten tjener yderligere, når denne prisstigning skal inkluderes. Når et stykke chokolade skal gå 2 øre op i pris, skal staten have 3 øre, det bliver altså en prisstigning på 5 øre. Det vil sige, at staten tjener på de vanskeligheder, erhvervet møder igennem de prisstigninger, det er ude for i øjeblikket, og hvad chokoladen angår, er prisstigningerne jo store. Efter krigen har kakaobønner ligget på en pris af omkring 5 kr. pr. kg eller i de fleste tilfælde lidt over. I 1939 var prisen kun 45 øre pr. kg; men efter de oplysninger, jeg har fået, er prisen i disse måneder steget til 9 kr. Det er altså en udvikling fra 45 øre pr. kg i 1939 til 9 kr. nu, og man kan forestille sig, at det betyder meget store prisforhøjelser for dette erhverv. Disse prisforhøjelser fremkommer ikke alene gennem den forhøjede pris for råmaterialerne, men prisen stiger yderligere på grund af den beskatningsform, vi har,

[Ståhr Johansen.]

og som medfører en ikke uvæsentlig fordyrelse af chokoladen. Jeg er derfor ængstelig for, at man vil formindske dette erhvervs konkurrencemuligheder. Vi har jo set, hvorledes det formindskede forbrug af chokolade har givet sig udtryk i de tal, der er til rådighed. Jeg vil stadigvæk her understrege, at jeg ikke mener, det er forsvarligt og heller ikke rigtigt at lave en lovgivning, hvorved man påfører dette erhverv vanskeligheder i tilgift til dem, som prisstigningerne forvolder. Jeg vil derfor meget gerne i udvalget drøfte dette forhold nærmere, og jeg mener, at man også her må overveje om ikke en direkte revision, så i hvert fald en omlægning af denne beskatning.

Blandt de andre spørgsmål, som jeg også mener det vil være formålstjenligt at drøfte, er forholdene for radiobranchen. Den detailbeskatning, som man har i radiobranchen, medfører jo yderligere vanskeligheder for branchen, der i forvejen er meget vanskelig stillet, fordi der for det første ventes på television, og for det andet fordi der vel nok har været købt temmelig rigeligt af radioapparater, men man må i øjeblikket for at kunne sælge give meget store kreditter — efter de tal, jeg har haft lejlighed til at se, er der sket en meget stor forøgelse af den gæld, radiobranchen har at kæmpe med. Jeg ved ikke, hvorvidt der er muligheder for en omlægning, men der er for mig ingen tvivl om, at erhvervet er meget vanskeligt stillet i øjeblikket.

En anden afgift, som også det ærede medlem hr. Himmelstrup var inde på, er den dobbelte vægtafgift på automobiler. Automobilerne bærer her i landet en meget, meget hård beskatning, — man kan sige med rette eller med urette — men til gengæld kræver de jo også meget store vejanlæg, og automobilisterne selv er interesseret i, at disse vejanlæg holdes i orden. Den lov, der blev gennemført i 1950, betød jo nøjagtig en fordobling af vægtafgiften — efter min opfattelse en meget, meget hård belastning. Hvis autobilet var et luksusinstrument, tror jeg ikke, nogen ville betænke sig på denne beskatning, men autobilet er jo i virkeligheden en af vore værdifuldeste produktionsfaktorer, og automobilkørslen som sådan betyder uhyre meget for samfundet.

Jeg mener da også, der er mulighed for finansministeren for at skaffe sig dækning, for efter den redegørelse, der er givet af handelsministeren i dette høje ting, er der jo mulighed for, at importen af motor køretøjer her til landet vil blive forøget. Dette vil give væsentligt forøgede indtægter, og såvidt jeg har kunnet se af finansministerens budget, er der ikke taget meget hensyn til dette forhold. I denne forøgelse af importen ligger der jo på alle områder en merindtægt for finansministeren, og jeg vil i hvert fald meget gerne have, at man i udvalget ser lidt nærmere på en afvikling af denne dobbelte vægtafgift, som er en meget, meget streng foranstaltning overfor de automobilkørende.

Udover hvad jeg her har nævnt, er der naturligvis også andre områder indenfor de foreliggende lovforslag, vi fra vor side gerne vil diskutere, men jeg vil i samme forbindelse understrege, at vi er en hensynsfuld opposition, der ikke vil forsøge at slå bunden ud af finansministerens budget. Vi vil blot gerne medvirke til at få visse urimeligheder fjernet, som tiden i virkeligheden mere og mere understreger.

Hvis den højtærede finansminister er ængstelig for sit budget, er der også andre veje, han kan gå for at skaffe sig indtægter. Jeg kan således udtale, at fra mit parti skal han få al den støtte, han vil have, hvis han vil fremsætte den tidligere finansministers toldlovsforslag, der nok vil give ca. 50 mill. kr. Jeg kan i hvert fald på mit partis vegne give ham håndslag på, at vi skal være ham behjælpelige og stille os uhyre velvilligt overfor dette forslag. Det er dog i hvert fald et tilbud på 50 mill. kr., som kan bevirke, at en ret stor omlægning kan finde sted af disse mere uhensigtsmæssige afgifter.

Naturligvis er disse forslag særlig egnet til at diskuteres i udvalg, og jeg skal slutte med at sige, at vi fra vor side i udvalget vil medvirke til en saglig forhandling om en række af disse problemer, men naturligvis vil forbeholde os at gøre en indsats for en revision af de afgifter, som tiden efter vor mening er løbet fra, og som i dag er urimelige. Jeg håber, det vil lykkes gennem udvalgsforhandlingerne at nå til enighed om i hvert fald at løse de vigtigste af disse problemer, således at de erhvervsområder, der er vanskeligt stillet, ikke skal blive

[Stær Johansen.]

endnu vanskeligere stillet gennem disse afgifter.

Aage Fogh: Når man ser på disse fire små lovforslag og på tilslutningen i salen, må man egentlig forbavses, for disse forslag drejer sig om halvdelen af statens indtægter og en trediedel af samtlige skatter, der udskrives i Danmark — det er virkelig tilfældet! Det er 2 milliarder cirka, vi arbejder med. Det kan man imidlertid ikke se af forslagene og heller ikke på anden måde. Jeg tror, det vil være rimeligt at prøve på at samle disse lovforslag her i grupper for at give en klarere oversigt over, hvor mange penge der er i dem. Når man læser dem igennem, kan man nok få et nogenlunde overblik over situationen, men det er lidt svært, og det er bl. a. svært, fordi det efterhånden har formet sig på en sådan måde, at de forskellige afgifter på samme vare findes i mange forskellige love. Derfor synes jeg, det er rimeligt at prøve på at samle afgifterne i grupper.

Den største gruppe, vi har, er den, der omfatter tobaksvarer; den skal efter kalkulationerne give 625 mill. kr. Den næste gruppe, spiritus- og ølskatten, er ansat til 474 mill. kr., og den tredje gruppe, motorskatter og benzinskatten, også 474 mill. kr. Altså, i de tre store hovedgrupper har vi samlet 1 573 mill. kr., et fantastisk stort tal.

I relation hertil er det interessant at se, at de toldskatter, der gennem mange år, ja, gennem generationer, har været det store stridsspørgsmål her i Danmark, kun giver 170 mill. kr. og at de efterfølges af en chokoladeskat, der er omtrent lige så stor, nemlig 160 mill. kr., en parfumeafgift på 17 mill. kr., en afgift på papir og pap på 30 mill. kr., på elektriske artikler af forskellig art på 20 mill. kr., og så følger det nedad med de mindre afgifter på konsum-is, mineralvande, tændstikker, cigarettændere, og jeg ved ikke, hvad der ikke tages afgift af i øjeblikket. Det kunne egentlig være interessant, hvis man havde tid til det, at optage en diskussion med de af tingets medlemmer, der har været fremme med tanken om en omsætningsafgift — det gælder det ærede medlem hr. Øllgaard og det ærede medlem hr. Erhard Jakobsen, som begge har været ude at lufte tanken om en omsætningsafgift.

Når man ser på den række af afgifter, vi har her, kan man nok med nogen ret spørge: Hvor skal den omsætningsafgift egentlig placeres? Skal den lægges ovenpå de afgifter, vi allerede har, eller skal vi have andre ting inddraget under den? — der er i hvert tilfælde ikke megen plads, såvidt jeg kan se.

Det er ganske umuligt, i hvert tilfælde på nuværende tidspunkt, nøjere at gå ind i en diskussion om de problemer, der rejser sig, når man skal tage stilling til det her foreliggende. Jeg vælger derfor at gøre det på den måde, at jeg kun nævner tre problemer og prøver at se, hvordan de forholder sig til de foreliggende lovforslag.

Det første spørgsmål er da, om det nu også er nødvendigt, at finansministeren får alle disse penge. Jeg har lagt mærke til, at de tre ærede foregående talere alle har givet tilsagn om, at de i det store og hele vil være med til at skaffe de penge, det her drejer sig om; de har jo været fælles om udgifterne, og så må de også være fælles om at skaffe dækning — det er der ikke noget at sige til. Jeg for mit vedkommende kan sige, at på visse områder vil jeg ikke være med til at skaffe pengene. Den dobbelte vægtafgift på motorkøretøjer har vi aldrig stemt for, og vi agter heller ikke at gøre det ved denne lejlighed. Jeg er heller ikke ganske sikker på, at det er rigtigt, når man fra folketingets side bevilger så mange penge, som der her er tale om. Jeg vil tro, at man, hvis man tager de samlede skatter, der i dag udskrives i Danmark til stat, amt og kommune, er oppe på omkring 6 milliarder kr. For statens vedkommende er det ca. 4 milliarder kr., som er omtrent ligeligt fordelt mellem direkte og indirekte skatter, og det vil dog sige — for at nævne det på en anden måde, som almindelige mennesker bedre kan forstå — at der for hver eneste arbejdsdag udskrives 5 kr. pr. hoved her i landet, alle 4 millioner indbyggere iberegnet. Hvis vi holder os til de arbejdsduelige, vil jeg tro, at alle arbejdsduelige borgere må betale mellem 10 og 15 kr. daglig i skat til det offentlige, inden der bliver noget til dem selv.

Dette rejser i hvert tilfælde hos mig det spørgsmål, som jeg tror det ville være rigtigt at debattere, om vi ikke gennem denne kolossale beskatning tapper erhvervslivet for de penge, det skulle bruge for at holde maskineriet i gang, og derigennem nedsætter

[Aage Fogh.]

nationens produktionsevne og muligheder for fremdrift i den kommende tid. Jeg vil derfor sige til den højtærede finansminister, at jeg ville være meget glad, hvis det skulle vise sig muligt at spare nogle af disse penge; jeg tror, det vil være påkrævet, og jeg vil altså tage forbehold under behandlingen. På visse områder vil jeg i hvert fald ikke kunne medvirke til at skaffe de 2 milliarder.

Der er et andet principielt spørgsmål, jeg gerne vil rejse i forbindelse med denne debat, og det er, om den måde, hvorpå skatten udskrives, ikke er af en sådan karakter, at vi i nogle tilfælde ligefrem direkte ødelægger de erhverv, der beskattes, uden at vi i og for sig har ønsket det. Nu ved jeg godt, man skal være forsigtig med at nævne eksempler, men jeg tager dog ikke i betænkning i denne forbindelse at nævne chokoladebeskatningen. Når vi her er nået op på at beskatte chokoladefabrikationen med 122 pct. og vi beskatter de råvarer, der bruges til marcipanmasse, nemlig nødder, mandler og kærner af forskellig art, med 200 pct., er vi nået dertil, at vi direkte ødelægger et erhverv, som vist ingen her i salen har interesse i at ødelægge. Jeg tænker på den legitime handel med mandler, nødder og lignende ting, som jo slet ikke eksisterer i dag, fordi vi lægger 200 pct. skat på. Dette forhold har også medført de mange rejser både sydpå og østpå, hvorfra der bliver hjemført de varer, der ikke kan købes her i landet, og vi ved af praktisk erfaring, at der så sent som i sidste uge har været medborgere, der har udbudt mandler til salg i så store mængder som 500 kg til meget, meget lave priser, og disse er selvfølgelig blevet indført ad illegitim vej. Jeg tror ikke, det er forsvarligt, at man opretholder en så voldsom beskatning af chokoladeindustrien. Jeg tror slet ikke, det er forsvarligt at opretholde denne beskatning på mandler og nødder, og jeg vil derfor gerne uden forbehold sige, at jeg i udvalget på dette område vil medvirke til en nedsættelse.

Jeg vil bl. a. også meget gerne have undersøgt, om det ikke er muligt og rigtigt og rimeligt at foretage en deling af råmaterialet, således at de nødder, der bliver indført med skallen på, får en langt ringere beskatning end de, der kommer ind i form af kærner.

Nødder med skal kan ikke anvendes direkte i råproduktionen, sådan som mandler og kærner kan det. Her vil der altså være mulighed for at graduere, så at de gode næringsmidler, der findes i form af mandler og nødder, igen kan komme på bordet herhjemme i Danmark. Dette er altså bare eet tilfælde, der viser, hvordan man ved en uheldig form for lovgivning, synes jeg, har været medvirkende til at ødelægge et erhverv, man naturligvis aldrig har ønsket at ødelægge.

Der er et andet spørgsmål, man må rejse i forbindelse med denne lovgivning, og det er, om den er gennemført på en sådan måde, at den kan kontrolleres, om ikke vi har nogle eksempler på, at kontrollen i hvert fald er så vanskelig, at den stadig opfordrer til lovovertrædelse. Der er her ingen grund til at lægge skjul på, at vi i hvert tilfælde har eet område, hvor det synes at være sådan, at imellem en fjerdedel og halvdelen af erhvervets udøvere er direkte lovovertrædere, rimeligvis fordi kontrollen er så vanskelig, at fristelsen bliver for stor. Jeg tænker her på restaurationsskatten. Efter de oplysninger, der foreligger, har i løbet af ganske få år mellem en fjerdedel og halvdelen af fagets udøvere været tiltalt for overtrædelse af denne lovgivning. Hvad er skyld heri? Rimeligvis, at vi herinde har gennemført loven på en sådan måde, at dens overholdelse ikke kan kontrolleres, hvorfor fristelsen bliver for stor. Denne lov er ganske vist ikke til behandling i dag — det er jeg ganske klar over, loven om restaurationsskatten er jo en permanent lov — men den har nær tilknytning til de forslag, vi behandler, og derfor vil jeg rejse spørgsmålet om at få den taget op til behandling og eventuel ændring.

Jeg tror, det kunne have interesse at se på, hvordan de priser dannes, som vi betaler for de varer, vi køber på restaurant. Jeg ved ikke, om der er nogen af mine kolleger i det høje ting, der nogensinde har forsøgt at købe en hel flaske snaps på en restaurant, men hvis man vil gøre det på en middelrestaurant her i København i dag, vil jeg tro, at man med drikkepenge kommer til at betale 65—66 kr. Disse 65—66 kr. kan fordeles på følgende måde: de ca. 32 kr. er skat og afgifter, de 30 kr. er avance til restauratøren og tjenerne, og de 3 kr.

[Aage Fogh.]

40 øre er for spiritussen. Tager vi øl, er det sådan, at det øl, der produceres i bryggeriet for 27 øre, sælges på restaurant med betjening for 1 kr. 75 øre, og fordelingen er følgende: avance 76 øre, skat 72 øre og øllet 27 øre. Der er efter mit skøn ingen tvivl om, at ved at lægge en så væsentlig part over på restaurationsskatten er vi ved at glide væk fra det rigtige leje. Vi må søge ned mod kilden og tage skatten så nær som muligt dér, hvor produktionen foregår, og jeg kan ikke se, at der er noget til hinder for at gennemføre det fuldtud. Jeg er ikke tilhænger af, at man i en situation som den i dag skal nedsætte spiritusbeskatningen, ingenlunde, men jeg ønsker den omlagt således, at vi tager skatten ved kilden, så vi undgår, at så stor en part af vore restauratører, enten fordi de er økonomisk trykket, eller fordi de fristes over evne, overtræder loven. Det er en kendsgerning, at det sker.

Hvad vil der ske, hvis vi opretholder det samme provenu for staten af spiritusomsættningen, men afskaffer restaurationsafgiften og lægger den på engrosledet? Der vil ske det, at den bajer, der sælges hos købmanden, vil blive fordyret rimeligvis med 7 øre, og den flaske snaps, der sælges hos købmanden, vil blive fordyret med 3 kr., men samtidig vil det blive muligt at få en større nedsættelse på restaurationer. Jeg er stærk tilhænger af, at man i samme forbindelse stiller betydelig større krav til vore restaurationer, end vi gør i dag. Jeg er ikke tilhænger af drikkeri, men der er efter min mening ingen tvivl om, at det, der skal drikkes, må helst drikkes hjemme eller på en ordentlig restauration. Smugdrikkeri under enhver form, enten det så foregår i en grøft ved forsamlingshusene på landet eller i smugkroerne i byerne, er altid af det onde. Strenge krav til restaurationsernes kvalitet samtidig med en lempelse af skatten tror jeg det vil være formålstjenligt at gennemføre.

Der er mange andre ting, jeg gerne ville røre ved. Der er f. eks. ingen tvivl om, at den beskatning, vi har gennemført på vin, er af en sådan karakter, at vi er ved at fremelske en fuldkommen omlægning af de handelsbaner, som vinen hidtil har fulgt herhjemme. Det har ikke været noget ønske fra vinhandelens side og heller ikke fra rege-

ringens eller rigsdagens, men det er selvfølgelig sådan i enhver handel, at man prøver at udnytte de foreliggende love så godt som muligt, og jeg må sige, at i den retning er de handlende meget dygtige. På dette område kunne vi ønske ændringer.

Jeg skal slutte med at sige om de foreliggende lovforslag, at vi vil medvirke til et grundigt arbejde i udvalget. Vi vil tilstræbe visse generelle ændringer, hvorved vi navnlig vil søge at fjerne de urimeligheder, hvorved vi har ødelagt enkelte erhverv og skabt altfor mange lovovertrædere i andre. Jeg kan ikke give tilsagn om, at vi vil være med til at skaffe alle pengene, men vi har heller ikke det samme ansvar for at skaffe dækning for de penge, staten har brug for, som andre partier, og derfor vil det være rimeligt, at vi på visse områder tager forbehold.

Alvilda Larsen: Den ærede ordfører for socialdemokratiet (Poul Hansen [Kalundborg]) begyndte med at give en forklaring på, hvorfor behandlingen af disse lovforslag er blevet forsinket, og udtalte, at de sædvanlige udvalgte, nemlig repræsentanterne for de fire gamle partier, havde godkendt forsinkelsen. Jeg forstår den ærede ordfører således, at han må have ment, at det var nødvendigt at give denne forklaring, men på den anden side udtalte den ærede ordfører senere, at behandlingen af disse lovforslag fandt sted på et så tidligt tidspunkt, at det ville være meget uhensigtsmæssigt at omtale, hvilke ændringer der kunne være påkrævet. Jeg synes, der var noget uforståeligt i denne del af den ærede ordførers tale.

Dernæst takkede den socialdemokratiske ordfører ministeren for de undersøgelser, der er foretaget, og for, at de udvalgte havde fået lejlighed til at stille spørgsmål, hvilket havde givet de udvalgte indsigt i lovenes virkninger på de forskellige områder. Jeg synes, der ville have været mere grund til at takke den højtærede finansminister, hvis resultatet af alt dette var blevet, at der her var tale om forslag med ændringer, nedsættelser af afgifterne. Det er der jo imidlertid slet ikke tale om, så jeg synes, at socialdemokratiet efterhånden er blevet nøjsomt, men det er måske noget, man bliver med årene.

Jeg, som tilhører de udstødtes kreds og

[Alvilda Larsen.]

ikke har fået de oplysninger, som de øvrige partier har fået, har derfor slet ingen grund til at takke, og dog er det jo ikke sådan, at jeg og mit parti ikke kender noget til lovenes virkninger, det gør vi i allerhøjeste grad. Vi får selv afgifterne at føle, vi ved, hvordan disse afgifter rammer store dele af befolkningen, og ved, hvordan denne del af befolkningen føler disse indirekte skatter, og derudover ved vi også noget om, hvordan de brancher, der producerer og sælger de varer, der rammes af afgifterne, ser på det, og ved, at en ændring på disse områder er påkrævet.

Da vi behandlede tilsvarende lovforslag for nogle måneder siden, gav flere ordførere udtryk for ønsker om ændringer i disse love, og der var ikke nogen tvivl om dengang, at de ændringer, der tænkes på, var en nedsettelse af forskellige afgifter. Når der trods enigheden i ønsket om en nedsettelse alligevel ikke gennemførtes en sådan, bortset fra ophævelsen af afgiften på de fotografiske artikler, så skyldtes det argumentet om, at det ville være uhensigtsmæssigt og urimeligt at foretage nedsettelser midt i finansåret, og henvisning til, at lovområdet var så omfattende, at et kulegravningsarbejde, en grundig undersøgelse af lovenes virkninger, var på sin plads. Derfor fandt man, at en 3 måneders forlængelse uden ændringer var rimelig. Der kunne så blive tid til grundig overvejelse vedrørende ændringer gående ud på en nedsettelse af afgifterne. Dengang, altså for et par måneder siden, gik jeg imod den uforandrede forlængelse af disse afgiftslove, dels fordi mit parti er modstander af en hel del af disse indirekte skatter, som lader den fattige betale lige så meget som den velhavende, dels fordi jeg ikke havde tiltro til, at ministeren tre måneder senere, altså i dag, ville møde med forslag om nedsettelse og afskaffelse af en del af de indirekte skatter.

Ministeren gav allerede i sin fremsættelsestale ved sidste forlængelse udtryk for, at han ønskede at bevare alle disse afgifter. Mit parti ønskede ændringer, nedsettelser, foretaget med det samme. Jeg omtalte ved den lejlighed det urimelige i at opretholde beskatning af f. eks. de elektriske artikler, sikringer og pærer, beskatning af papir, mineralvand, tændstikker, kaffesurrogat —

for blot at nævne nogle af de mest horrible skatteobjekter — og jeg henledte opmærksomheden på det farlige, der også er i denne lovgivning, nemlig at afgifter, der er pålagt varer i en bestemt situation og til et bestemt formål og oprindeligt var tænkt som en midlertidig foranstaltning, uden videre gøres permanente, som det f. eks. har været tilfældet med kaffesurrogat for mange år siden. Også andre partiers ordførere gav da udtryk for ønsket om ændringer på dette område. Alligevel afviste finansministeren enhver tale om ændringer og henviste til, at nu kom forslagene jo til behandling igen her i det høje ting om nogle måneder, og så måtte man se på sagen.

Nu står vi altså her med forslagene igen, og jeg må sige, at jeg er forbavset over, at forslagene i dag igen kun går ud på en uforandret forlængelse. Der er ikke en eneste ændring, ikke en eneste afgiftsnedsettelse, til trods for at disse afgifter på forbruget udgør en så stor del af den skattebyrde, der hviler særlig hårdt på den arbejdende befolkning. Der er ikke noget forslag om en eneste ændring, en eneste nedsettelse, til trods for at flere partier, ja, alle partier her i salen, for 3 måneder siden gav udtryk for ønsker om nedsettelse af visse afgifter.

Ja, men vi kan ikke undvære de penge, som disse forbrugsafgifter giver statskassen, siger finansministeren. Jeg vil i denne forbindelse, rent bortset fra at man kan henviser til de udgifter, staten har, hvor der kunne gennemføres besparelser — man kan drøfte spørgsmålet om nødvendigheden af at bruge de mange millioner til militærudgifterne o. s. v. — spørge, hvad man tror befolkningen mener om f. eks. dette, at der stadig opkræves tillægsafgift af motorkøretøjer, hvis provenu går til vejfonden, når befolkningen ved, at der i denne vejfond efterhånden er opsamlet 700 mill. kr., og at disse millioner ikke anvendes til formålet. 700 mill. kr. ligger der i vejfonden, og den vokser stadig, og så siger finansministeren, at det er nødvendigt at opkræve tillægsafgift på motorkøretøjer. Det kan ikke være rigtigt. Det er den slags, befolkningen står uforstående overfor. Derfor kan jeg heller ikke godkende den forklaring, at alle de indirekte skatter er nødvendige, fordi staten fattes penge.

Jeg vil henviser til de indvendinger, der

[Alvilda Larsen.]

tidligere af mit parti er fremsat mod denne beskatningsform, der føles særlig hårdt af alle de grupper, der har små indtægter, og udtale, at mit parti ikke kan give støtte til lovforslagene i den form, de har nu.

Tholstrup: Retsforbundet kan selvfølgelig ikke have nogen sympati for denne form for beskatning, som vi altid har været imod. Nu er situationen imidlertid den, at disse afgifter har givet over 100 mill. kr. mere end i fjor og mere end budgetteret; det vil sige, at der faktisk er visse muligheder for nedsættelse, og jeg vil i den anledning trække nogle enkelte ting frem, som jeg synes man skulle kigge nærmere på. Der er f. eks. en afgift, som andre ordførere har talt meget om: omsætningsafgiften af stærke drikke. På restauranterne lægges der 60 pct. til den almindelige pris; det bliver altså dyrere at købe varen dér end andre steder. Det er stadigvæk vor opfattelse, at skal der være afgift på en vare, skal den være ens, hvor varen end købes. Det er interessant at høre, at andre ordførere nu er begyndt at tale om dette problem og oven i købet med så stor vægt, at der allerede nu synes at være flertal for at rukke ved disse afgifter.

Dernæst er der afgiften på chokolade — det drejer sig om § 9 i lovforslaget om forlængelse af midlertidige ændringer i forbrugsafgiftslove. Denne afgift er anslået til at ville indbringe 160 mill. kr. og vil på grund af kakaobønnernes stigning stige yderligere, men desværre skal man ikke regne med, at provenuet i den anledning vil stige. Måske vil der tværtimod ske det, at adskillige produkter falder helt bort, fordi varerne kommer op i så urimelige priser, at ingen kan betale dem. Det er direkte farligt at opretholde denne 122 pct.s afgift, fordi den vil bevirke en nedgang i det totale provenu. I Sverige prøvede man at have en høj afgift, men blev nødsaget til at sætte den ned og fik derved en øget omsætning og et større provenu.

Hvor høj afgiften på chokolade er, ser man, hvis man går ind i en butik i London og køber et stykke Cadbury's nøddechokolade til 6 d, altså 48,3 øre. Det samme stykke chokolade koster i en dansk forretning 2 kr.; prisen er altså knap 50 øre i London og 2 kr. i København. I England er man nemlig klar over, at chokolade, nødder og mælk i forening, altså flødechokolade med nødder, kort og godt er et næringsmiddel. Det koster pr. calorie ikke mere end det halve af, hvad en svinekotelet koster, og så er det nemt at tilberede, for det er lige at tage det ud af papiret og spise det. Det vil sige, at man her lægger skat på et næringsmiddel, der i England betragtes som det, det er, medens man, medmindre man følger de ærede medlemmer hr. Øllgaard og hr. Erhard Jakobsen, ikke lægger skat på svinekoteletter; men skal der lægges en tilsvarende skat på svinekoteletterne, skal den være meget høj.

Så er der skatten på nødder og mandler; de købes praktisk talt ikke på normal måde her i landet, men importeres i enkeltkilovis, en import, der er med til at opretholde bådruterne til Sverige. I en enkelt forretning i Landskrona er omsætningen i løbet af et år steget fra halvanden million til fem millioner. Det er danskere, der henter varerne i denne forretning og tager dem med hjem. Det giver også noget at tænke på for finansministeren. Måske kunne en lavere afgift på dette område give flere penge, end afgiften giver nu — eller rettere ikke giver, for salget af mandler og nødder giver faktisk statskassen meget små indtægter i dag.

Hvad angår omsætningsafgiften af motor-køretøjer, arbejder man i motorkommissionen på at finde frem til rimeligere beskatningsformer, og dér er man klar over, at selvom udgifterne til vejformål er stærkt stigende på grund af de øgede krav, kan man godt se bort fra omsætningsafgiften; i løbet af 2—3 år vil den nuværende benzinafgift og vægtafgift være tilstrækkelig til at

[Tholstrup.]

dække udgifterne, således at omsætningsafgiften ikke længere behøves til dette formål. Man kunne derfor udmærket i dag begynde en aftrapning her, så man fik omsætningsafgiften ud af verden i løbet af de samme 2—3 år.

Vedrørende denne omsætningsafgift vil jeg fremhæve en enkelt ting, nemlig den omstændighed, at man behandler borgerne i Vestjylland anderledes end borgerne i København. Hvis man vil købe en bil til vognmandskørsel, hedder den derovre, hvor det ærede medlem hr. Kirkegaard bor, en lillebil, og så koster den, hvis det er en Chevrolet som dem, der er udstillet i Forum, 30 210 kr., men når det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) skal have en taxa hen til Hovedbanegården, kan han hyre en, som taxaejeren kun har givet 27 325 kr. for, altså ca. 3 000 kr. mindre for nøjagtig den samme vogn. Nu kan det ikke hjælpe, at jeg spørger den højtærede minister, hvorfor man har en sådan ordning, for ministeren kan ikke have alle svar på rede hånd; men jeg kunne spørge den højtærede minister, om han synes, det er rimeligt, at der er en sådan forskel på omsætningsafgiften på en lillebil og en taxa. Jeg synes, at her i København har taxaejerne privilegier nok i forvejen; de har offentlige holdepladser, medens lillebilejerne må betale for deres holdepladser, de har ret til at tage hyre på gaden o. s. v. Jeg vil egentlig meget gerne have, at finansministeren svarer på mit spørgsmål, for jeg er bange for, at det bliver glemt i udvalget, hvortil jeg desværre ikke får adgang.

Dernæst er der afgiften på konsum-is, og vi kan tage den røde sodavand med. Det er afgift på børns forbrug af deres lomme-penge, og det er vel rimeligt at røre lidt ved det i dag, eftersom vi i morgen skal diskutere et lovforslag om tilskud til børn. Var det ikke rimeligt, om man lod være med at opkræve disse børneskatter og så satte børnetilskuddet tilsvarende ned? Det ville ikke koste noget, og der ville intet minus blive til finansministeren. Der er noget at overveje her.

Vi har endvidere i forslag til lov om forlængelse af lov om forskellige forbrugsafgifter en afgift på 30 mill. kr. på papir og pap. Lovforslaget omfatter også andre

ting, f. eks. kaffesurrogat, men jeg kan ikke nå at tale udtømmende om det hele, og når jeg gør opmærksom på papiret, er det, fordi vi netop står overfor noget nyt herhjemme. Man har nu fundet ud af, at rugbrødet skal pakkes ind; det er et hygiejnisk fremskridt, det kan vi ikke komme udenom. Man behandler rugmelet og hele bageprocessen ud fra de mest fremskredne hygiejniske regler, således at ingen menneskehånd rører ved rugbrødet, før det er bagt og kommet ud; men derefter er hygiejnen også forbi. Så tager man med de samme hænder, der lige har klappet hesten foran brødvognen, på brødet. Uden hensyn til støv og snavs flytter man dette brød ind til husmødrene. Nu har forbrugerorganisationerne ønsket, at brødet indpakkedes, men så kommer den højtærede finansminister og siger: ja, men jeg skal have 1 øre for hvert rugbrød i skat af indpakningspapiret. (*Finansministeren* [Kampmann]: Højest $\frac{1}{4}$ øre!). Nej, højtærede finansminister, indpakningspapiret kommer til at koste 5 øre. Såvidt jeg ved, er der 30 pct. afgift på papir, det bliver måske 1,5 øre eller $1\frac{3}{4}$ øre. Det betyder en fordyrelse af dette papir og dermed en direkte fordyrelse af det rugbrød, vi også i morgen skal handle et lovforslag om. Var det ikke mere rimeligt at ophæve afgiften på indpakningspapir? Men det er ikke nok med det; når folk har købt rugbrødet og har skåret en madpakke, er der også skat, både på det fedttætte papir og på omslagspapiret. D. v. s. at man her har en skat, der er i direkte modstrid med rugbrødstilskuddet, og der ville være grund til at ophæve disse to ting samtidig, ophæve tilskuddet til rugbrødet og ophæve skatten på papiret; så blev der balance og mindre at bestille for embedsmændene, og så kan det være, vi kunne nøjes med nogle færre af dem.

Derefter skal jeg omtale forslag til lov om forlængelse af lov om omsætningsafgift af forskellige varer. Det drejer sig bl. a. om gulvtæpper og grammofonplader, der ventes at ville indbringe 20 mill. kr., hvoraf afgiften af gulvtæpperne vist andrager de 18 mill. kr. Det er en skat på bosætning, og inden længe skal vi behandle et forslag om bosætningslån. Så er der skat på elektriske sikringer og pærer, og med hensyn til sikringerne er det en direkte tåbelig skat. Om

[Tholstrup.]

elektriske pærer og radiomodtagere læser vi i dag i en af aviserne, at en professor udtaler, at det er skat på kultur. Vi har lige hørt den højtærede undervisningsminister stå og tale i stive 50 minutter her i dag om al den kultur, vi skal have, og så sidder den højtærede finansminister og beskatter denne kultur. Var det ikke bedre, om vi sparede lidt begge steder, så folk fik tid til at syse med kulturelle ting uden afgifter?

Endelig er der forslag til lov om en tillægsafgift af visse motorkøretøjer m. v. for finansåret 1954—55. Det drejer sig om den dobbelte vægtafgift, som vi selvfølgelig også er modstandere af. Der står i § 3, at tillægsafgiften tilfalder vejfonden, og det vil jo sige, at den går en tur ind igennem vejfonden og derefter ind i statskassen — man kan lige så godt sige rent ud, at den går i statskassen. Vejfonden eksisterer kun på papiret. Dens midler er brugt til sidste øre og burde derfor ikke nævnes her i fuldt alvor. Det er nærmest at lave grin med borgermusikken.

Der står i dette lovforslag, at der kun kan disponeres over de i henhold til nærværende lov indgåede beløb efter forud indhentet beslutning fra folketingets finansudvalg. Når disse penge ikke er i vejfonden, kunne der så ikke være anledning til at spørge finansudvalget: Hvornår har finansudvalget givet lov til at lade de penge, som udtrykkeligt ifølge lov er gået ind i vejfonden, gå videre til brug for finansministeren, ikke alene den nuværende, men også andre tidligere højtærede finansministre? Hvornår har de af finansudvalget fået lov til at tage de penge? Er der ikke sket en tilsidesættelse af finansudvalgets ret til at bestemme, hvor de penge skal gå hen?

Som sagt, der er adskillige steder, hvor der kan spares, og hvor man kan ophæve en lov om indtægter for staten samtidig med en tilsvarende udgiftslov.

Finansministeren (Kampmann): Jeg vil gerne takke de ærede ordførere for den fordragelige tone, som jeg synes har præget forhandlingerne, og som jeg også håber vil præge dem til deres slutning. Denne tak gælder også de ærede medlemmer fru Alvida Larsen og hr. Tholstrup, som jeg faktisk synes ikke bevægede sig så langt ud, som

de plejer. Jeg vil også takke ordførerne — eller burde måske gøre det — fordi de på så mange punkter lovede at ville medvirke til nedsættelse af skatter. Det er altid rart at få løfte om medvirken, men det havde nu været rarere, om der havde været et lidt stærkere tilsagn om at ville medvirke til en ordentlig og fornuftig finanspolitik. Det er ganske let at komme med det ene forslag efter det andet om, at her skal der rettes og her skal der foretages nedsættelser. Det er jo ikke det, det gælder om. Det, det gælder om, er at tage et ansvar for statens finanspolitik, og det gør jeg gerne; det har jeg gjort ved den måde, jeg har fremsat forslagene på. Jeg synes, dette ansvar blev taget under den økonomiske debat, vi havde, i hvert fald fra venstres side, og jeg forstod på det ærede medlem hr. Himmelstrup i dag, at også han var på samme linie; selvom han foretog sig en lille ekstratur med forskellige nedsættelser midt i talen, så endte det ærede medlem dog med at sige, at i det store og hele skal vi jo holde balance. Det vil jeg også meget anbefale.

Derimod bedrøvede det mig meget at høre det ærede medlem hr. Aksel Møller så rask væk under den økonomiske debat sige, at nu kunne skatterne nedsættes med 100 mill. kr. Det ville være rart at få at vide, hvorfra det ærede medlem har fået dette tal, om det er et greb i lykkeposen. Jeg håber, det ærede medlem nu eller senere, måske under debatten i morgen om de direkte skatter, nærmere kan begrunde, hvorledes han er kommet til dette tal. Vi hørte jo i dag det ærede medlem hr. Stæhr Johansen sige, at også han mente, der måtte foretages visse nedsættelser.

Må jeg spørge: Er det de indirekte skatter, der skal nedsættes med 100 mill. kr.? Eller skal nogle af millionerne fremkomme ved nedsættelse af de direkte skatter? Jeg kan jo ikke lade være med at undre mig lidt ved denne tale om nedsættelser, for jeg er jo i pressen blevet angrebet for mine forslag om de direkte skatter, fordi jeg har povet at foreslå en nettonedsættelse på 5 mill. kr.; jeg er blevet angrebet for den „ansvarsløshed“, at jeg har nævnt, at forsvarsudgifterne stiger med 165 mill. kr., og så har turdet foreslå en skatnedsættelse på 5 mill. kr. Det konservative folkeparti kommer så og fore-

[Finansministeren.]

slår skattenedsættelse på 100 mill. kr. Det synes jeg ikke er ansvarlig politik; jeg tror, det konservative folkeparti på dette punkt skulle tale lidt med venstre, og jeg tror, det ville være glædeligt, om det samarbejde, som jeg har forstået er foregået i de måneder, folketinget hidtil har været inde, også ville fortsætte i den sidste måned op til den 1. april. Men jeg glæder mig naturligvis til at høre nærmere om, hvordan man begrundar, at det netop er 100 mill. kr., man mener skatterne kan nedsættes med. Jeg mener ikke, en sådan nedsættelse kan finde sted.

Jeg vil derimod gerne indrømme, at der kan foretages forskellige ændringer i de lovforslag, jeg har fremsat. Vi kommer jo ikke med et diktat om, hvordan skatterne skal se ud her i landet; vi er en mindretalsregering og vil naturligvis gerne forhandle dette emne. Men de ændringer, der skal foretages, må foretages på en sådan måde, at det overskud, jeg har skønnet vil blive 80 mill. kr., kan holde. Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen sagde under den økonomiske debat, at han nærmest syntes, overskuddet var lidt for lille. Jeg gav udtryk for det samme i min fremsættelsestale og gjorde opmærksom på, at hvis man begynder at skære i skatteprovenuet under denne forhandling, er der stor udsigt til, at overskuddet bliver mindre, og hvor er vi så henne? Men er det virkelig muligt, at det konservative parti med alle sine anklager om pengeudpumpning og den slags nu, da man er i opposition, vil føre inflationspolitik? Har virkelig den sunde fornuft, som man håbede ville vende tilbage til socialdemokratiet, når det kom på regeringsbænkene, så hurtigt forladt det konservative parti, efter at det har forladt regeringsbænkene? Jeg forstår oprigtigt talt ikke meningen.

Med hensyn til det, man mener der skal foretages, har de ærede ordførere nævnt en lang række punkter. Jeg skal ikke gå ind i en nærmere drøftelse om de enkelte områder, der har været nævnt. Man har nævnt chokolade- og sukkervarer. Jeg vil gerne sige, at her gør specielle forhold sig gældende, og jeg mener derfor, det er rimeligt at tage dette op til en nærmere diskussion i udvalget.

Også restaurationsafgiften har været omtalt. Det har også været nævnt, at den ikke

er til behandling her i dag, men da den hænger sammen med engrosafgiften på spiritus, er det rimeligt at tage den op til behandling. Den har været omtalt af de ærede medlemmer hr. Stæhr Johansen og hr. Aage Fogh. Jeg lyttede med stor glæde til det ærede medlem hr. Aage Fogh; jeg kunne høre, han havde draget stor nytte af alle de oplysninger, han havde fået, og syntes, de kunne anvendes her i debatten i dag; det glædede mig at høre dem anvendt overfor folketinget. Jeg håber også, det ærede medlem hr. Aage Fogh af de tal, det ærede medlem fremkom med, vil erkende, at der tages en ganske betydelig avance på vore restauranter; det er jo nemlig tilfældet. Jeg indrømmer, det er en bruttoavance, men den er jo meget betydelig, i hvert fald så stor, at man nok kan tvivle på, at der her virkelig er tale om et erhverv, der har svært ved at fastholde omsætningen — og det er der da heller ikke.

Ser man på omsætningstallene for de sidste 2—3 år, viser det sig, at omsætningen i 1952—53 har været stigende måned for måned; der har ikke været tale om nogen stærk stigning, men der har dog været stigende omsætning. Jeg synes nok, disse to ting sammenholdt: stigende omsætning og betydelige avancer, må kunne sige os, at en nedsættelse af den samlede spiritusbeskatning ikke kan finde sted. Det tror jeg også det ærede medlem hr. Aage Fogh mente; dog ville han vælte det hele over på den almindelige detailhandel. Jeg tror ikke, han skal være så sikker på, at mit parti vil gå ind for dette, i hvert fald ikke i denne omgang. At der må ske en ændring i restaurationskatten, tror jeg er givet. Om det forslag, som udvalget af 1. marts 1917 har forelagt, er det rette, ved jeg ikke; det har dog den ulempe, i hvert fald for en finansminister, at det eneste sikre ved det — i det mindste i første omgang — er et provenutab på 40 mill. kr. Om man så kan indvinde noget ved, at snyderierne ikke bliver så store, det ved jeg ikke, men i hvert fald vil jeg ikke vove at tale om et beløb af den størrelse, og at lave systemet om på den måde som foreslået tror jeg ikke går an.

Også en række andre afgifter har været nævnt. Jeg skal ikke gå nærmere ind på dem, men vil dog have lov at sige, da det

[Finansministeren.]

ærede medlem hr. Tholstrup var inde på afgiften for radioapparater, at af de 8 mill. kr., som vi får ind om året, er kun de 2 mill. kr. af radioapparater; langt den største del af beløbet falder på grammofooner og grammofoonplader og den slags. Selvom det er meget fornøjeligt at høre, kan vi altid på et andet tidspunkt diskutere, hvor meget det har med kultur at gøre. Jeg synes ikke, det er urimeligt at have en vis afgift på dette. Radioapparater på indtil 400 kr. er afgiftsfrie, så når folk får apparater, der ikke er så meget dyrere end dette, betaler de jo næsten ingen afgift, og der er ingen grund til at trække kulturen frem i denne forbindelse.

Det ærede medlem hr. Tholstrup spurgte mig, men mente ikke at kunne få svar, hvorfor en lillebil koster 30 210 kr., medens en taxavogn koster 27 325 kr., og spurgte, om dette kunne være rimeligt. Ja, det synes jeg, og jeg kan godt oplyse grunden til denne forskel. Grunden er den, at når det drejer sig om Taxa, er der så nogenlunde 100 pct.s sikkerhed for, at bilerne anvendes til taxakørsel, medens der for lillebilernes vedkommende ikke er helt den samme sikkerhed; men jeg kan glæde det ærede medlem med, at man i motorkommissionen vil ophæve denne forskel — og det har min fulde velsignelse.

Det glædede mig at høre, at flere ordførere så med stor sympati på, at vi skulle fortsætte arbejdet med den tekniske revision. Jeg forstod, at de var klar over, at skulle vi ikke alene fortsætte arbejdet, men også efterhånden nå til resultater, måtte vi benytte den fremgangsmåde at tage eet område op ad gangen og derefter stille forslag for dette områdes vedkommende, når vi var kommet igennem med det. Jeg vil gerne tilsige min støtte hertil, og jeg håber, at man vil kunne finde en form, hvorunder arbejdet kan foregå, således at den tekniske revision — i ønsket herom er jeg enig med det ærede medlem hr. Støhr Johansen — vil kunne ske i stor fordragelighed og enighed.

Det ærede medlem hr. Himmelstrup nævnte, at hvis vi ikke kunne blive færdige til 1. april, måtte vi forlænge gyldighedstiden en måned. Jeg skrev på mit papir, da jeg hørte dette: uha. Det er rent ud

sagt en frygtelig tanke, ærede medlemmer, også for erhvervslivet, synes jeg, at skulle have de indirekte skatter hængende i luften en måned til med al den usikkerhed, som dermed følger. Skulle dette så også gælde de direkte skatter, eller er det den ærede ordførers mening, at vi skulle kunne blive enige om de direkte skatter, men ikke om de indirekte? Det vil jeg meget fraråde. Jeg vil indtrængende bede om, at man tager fat på arbejdet i udvalget og når frem til de ændringsforslag, jeg håber vi kan blive enige om, uden at forringe det samlede beløb, jeg skal have i kassen, så at vi kan få forslagene gennemført inden 1. april.

Aksel Møller: Jeg må ærlig talt sige, at jeg blev ikke lidt overrasket ved at høre den højtærede finansminister ligefrem eksplodere ved tanken om det forslag, jeg fremsatte tidligere på dagen under debatten om den økonomiske redegørelse. Jeg fik at vide, at det var et forslag, der var udtryk for ansvarsløshed. Jeg fik at vide, at der ikke fandtes midler til at kunne klare dette forslag. Jeg begriber ikke, at den højtærede finansminister virkelig vil mene, at der ikke med en indkomst på 4 130 mill. kr. — som han selv skønner indkomsterne vil beløbe sig til for året 1954—55 — skulle kunne blive tale om en skattenedsættelse, når vi ved, at alene de direkte skatter menes at stige fra 1 440 mill. kr. til 1 550 mill. kr., og at told og forbrugsafgifterne vil stige fra 2 milliarder til 2 milliarder 75 mill. kr.

Jeg må måske i denne forbindelse gøre opmærksom på, at vi har en meget solid erfaring for, at forbrugsafgifterne altid er budgetteret i underkanten. Jeg har ved behandlingen af finanslovsforslaget i november måned redegjort for dette synspunkt. Jeg mener bestemt, der er mere end 80 mill. kr. i overskud på denne finansplan, og jeg peger på, at der ikke ved et forslag om ca. 100 mill. kr.s anvendelse til skattelettelse kan være tale om nogen form for pengeudpumpning, når man tager i betragtning, at der i 1953—54 indgik 3 440 mill. kr. i indkomst- og formueskat af personer og i told og forbrugsafgifter, og at dette beløb nu efter finansministerens vurdering ventes at stige til 3 625 mill. kr. Det er en stigning på 185 mill. kr. Vil finansministeren virkelig for alvor påstå, at det er ansvarsløst, om

[Aksel Møller.]

denne stigning kun bliver på 85 mill. kr.? Det forekommer mig at være at misbruge ordet „ansvarsløs“. Jeg mener, der er plads til en sådan lettelse, og jeg mener ikke, en sådan lettelse vil ændre landets økonomiske politik. Jeg mener iøvrigt, at den højtærede finansminister burde kunne få tid til at læse sit partis finanspolitiske ordførers taler fra i fjor, da disse spørgsmål blev behandlet. Heller ikke da ønskede oppositionen at godkende det finansielle skøn, som forelå; den mente sig berettiget til at stille forslag om skattelettelse udover den skattelettelse, som den daværende regering foreslog. Forholdet er ganske utvivlsomt dette: at en opposition har fuld ret til at hævde, at overslagene — og vi har gode erfaringer derfor — ikke altid holder, hvad de lover.

Poul Hansen (Kalundborg): I de indlæg, der er fremkommet fra de ærede ordførere i denne debat, er der udtrykt en lang række ønsker om ændringer og lettelser o. s. v. Jeg havde troet, at jeg kunne virke som et godt eksempel ved at være meget tilbageholdende i så henseende. Men i den retning er jeg blevet skuffet. For at der dog ikke skal være nogen misforståelse, vil jeg gentage, hvad jeg sagde til indledning, at også vi har forskellige ønsker — jeg indrømmer, at det ikke er en så omfattende ønskeliste som den, der iøvrigt er kommet til udtryk her i dag — som vil blive gjort gældende under udvalgsforhandlingerne; men jeg har ikke fundet det rimeligt at præsentere denne ønskeseddel i dag.

Det ærede medlem hr. Himmelstrup kunne ikke forstå, hvad jeg hentydede til, da jeg sendte det ærede medlem en venlig hilsen. Han nævnte det selv i en meget intim forbindelse med omtalen af cigaretter, og dermed er jeg — synes jeg — fritaget for at svare på, hvad jeg videre tænkte på med denne bemærkning.

Jeg har endnu en bemærkning til det ærede medlem. Vi har tidligere på dagen hørt en moralsk forelæsning fra det ærede medlems partifælle, det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, der foreholdt os, hvad vi i agitationen havde sagt af efter hans mening overdrevne ting o. s. v. Jeg synes, at det på denne baggrund er lidt ejen-

dommeligt, at det ærede medlem hr. Himmelstrup nu uden videre fastslår, at under den nuværende regering vil udgifterne stige til det tårnhøje — det var det ærede medlems udtrykkelige ordvalg. Jeg synes, at det heroverfor kan være rimeligt at hen-vise til en talrække i den økonomiske års-oversigt side 14, tabel 7, hvor det angives, hvad statens drifts- og anlægsbudget har været i forskellige finansår; det angives tillige, hvad samtlige udgifter har været i det enkelte finansår. Man begynder med finansåret 1949—50 og slutter med 1953—54. Vi kan vel sige, at den tidligere socialdemokratiske regering har ansvaret for årene 1949—50 og 1950—51, og at regeringen Eriksen-Kraft har ansvaret for de følgende tre finansår. Denne talrække siger så med hensyn til udgifterne, at disse under de to års socialdemokratisk regering var henholdsvis 2 480 mill. kr. og 2 455 mill. kr. — en nedgang, ærede medlem! Under den venstre—konservative regering er der straks en stigning til 2 950 mill. kr., dernæst en stigning til 3 295 mill. kr. og endelig en stigning til 3 770 mill. kr. Jeg har ikke til hensigt at bebrejde den tidligere regering denne stigning, men jeg har til hensigt at fremføre disse tal overfor den tale, som vi jo har hørt nogle gange, om, at socialdemokratisk styre i modsætning til såkaldt borgerligt styre altid medfører tårnhøje udgifter. Man har hørt den samme snak i forbindelse med kommunevalgene. Jeg synes faktisk, jeg er berettiget til at sige disse ting på baggrund af den moralske forelæsningstale, vi tidligere på dagen har hørt.

Både det ærede medlem hr. Himmelstrup og det ærede medlem hr. Stæhr Johansen har jo stillet krav om nedsættelse af afgifterne; i hvert fald har det ærede medlem hr. Himmelstrup talt om, at der forelå en reserve, og det ærede medlem hr. Aksel Møller var nu sidst inde på det samme. Heroverfor vil jeg fremføre følgende: fra sidste forår, da vi diskuterede skatter, har jeg en erindring om en finansminister, der var overmåde stejl og tilbageholdende overfor enhver tale om lettelse — enhver tale om lettelse; de lettelser, som vi foreslog i de direkte skatter, blev afvist med terminologien: ansvarsløs tale, og det drejede sig om væsentligt mindre beløb end dem, man nu taler om fra oppositionens side.

[Poul Hansen (Kalundborg).]

Og så har vi dog set, at der var tale om en meget vid margin, meget vide reserver i det finansår. Jeg kan derfor ikke rigtig begribe den tale, som lyder her i dag. Jeg kan kun betragte den udfra den synsvinkel — må jeg sige det sådan — at de ærede medlemmer fra den kant af salen overmåde hurtigt har fundet sig tilpas i oppositionsstillingen, og det er måske også den rigtige stilling for de herrer.

Tholstrup: Jeg takker den højtærede finansminister, fordi han er enig med mig i, at det er urimeligt, at der er forskel på afgiften for lillebiler og taxavogne. Men henvisningen til motorkommissionen klarer jo ikke den øjeblikkelige situation, for selvom der foretages mange fornuftige ting i denne motorkommission og der derfra kan ventes særdeles fornuftige forslag, er det jo ikke noget, der kommer frem, hverken i dag eller i morgen, hvorimod dette forslag skal færdigbehandles inden den 1. april. Og hvis man nu fortæller lillebilejerne og kommende lillebilejere, at den højtærede finansminister er enig med de medlemmer af motorkommissionen, som ønsker lighed på dette punkt, så vil de ikke, hvis de er ved deres fornufts fulde brug, anskaffe sig en lillebil, før motorkommissionens forslag foreligger i form af en lov, som giver ligestilling, og i mellemtiden skal de jo også køre. Ville det derfor ikke være opportunt, at man allerede nu ved behandlingen af omsætningskatten i denne måned tog konsekvensen af den rigtige indstilling, som den højtærede finansminister åbenbart har?

Himmelstrup: Vi er allesammen klar over, at også under tidligere ministre og ministerier er udgifterne steget. Det er jo det almindelige træk lige siden 1940 ikke alene i dette land, men også i alle andre lande. Jeg finder det derfor ganske formålsløst at begynde at diskutere med det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg), om udgifterne er steget mere eller mindre under den ene eller under den anden regering. Men man kunne måske med rette sige, at tidligere var det en opbygningstid; der var noget, som var revet ned, der skulle bygges op, men sådan som det er nu, er det en ud-

bygningstid, hvor man udvider statens udgifter bevidst ved at tage nye opgaver op, og det har jo fundet udtryk i alle de udgiftsforslag, som er blevet fremsat.

Jeg skulle kende den højtærede socialminister meget dårligt, hvis han ikke sidder på sin plads og ruger over en række udgiftsforslag, som også skal fremsættes, og i dag har vi hørt den højtærede undervisningsminister fremsætte et forslag, som vil medføre betydelige udgifter for det offentlige. Jeg siger ikke, at det er forkert, men det er en kendsgerning, at det er sådan.

Det, jeg har villet understrege med de bemærkninger, jeg har gjort, er dette, at vel anerkender vi ønskeligheden og nødvendigheden af, at der på statens driftsbudget er balance, men vi påtager os ikke forpligtelse til at skaffe balance på alle de områder, hvor det nuværende ministerium kunne ønske det som følge af nye udgiftsforslag.

Finansministeren (Kampmann): Det ærede medlem hr. Aksel Møller udtrykte sin overraskelse. Overraskelsen har altså været ensidig, men dette lille ordskifte har måske alligevel været oplysende. Jeg må måske have lov til at forstå det ærede medlem således, at det ærede medlem og hans parti er enige med regeringen i, at vi kan ikke have et mindre overskud end omkring 80—100 mill. kr. — det er jo ganske væsentligt at slå dette fast — og at den skattenedsættelse, som det ærede medlem mener vi kan yde, har han hentet ud af lufte ved at påvise, at de skøn, som er opstillet af finansministeriet, er så underbudgetterede, at der kan hentes 100 mill. kr. Hvis det sidste er tilfældet, kan vi diskutere det, og det ærede medlem kan få lejlighed til i udvalget at dokumentere, hvor skønnene er for små. Jeg vil dog med det samme gøre det ærede medlem opmærksom på, at der ikke alene er tale om indtægtsskøn, men at der også er tale om udgiftsskøn. Det må være regeringens pligt at tænke på dækning, og det er ikke helt usandsynligt, at der rent bortset fra den lovgivning, der kan regnes med, også kan komme nye ting frem. Det er således ikke usandsynligt, at der kan komme ønsker fra tjenestemændenes side, og det kan ikke være det ærede medlems mening, at det ærede medlems parti ikke vil være med til udgiftsforhøjelser her.

(Kort bemærkning).

Tholstrup: Jeg tror faktisk, at det var en forglemmelse, at den højtærede minister ikke svarede på mit spørgsmål. Var det ikke, højtærede finansminister? (*Finansministeren* [Kampmann]: Nej!). Ja, så synes jeg, det er beklageligt, at man vil lade et erhverv som lillebilerhvervet være uden vished i en temmelig lang tid. Man har den højtærede ministers udtalelse for, at afgiften selvfølgelig bør være den samme for lillebilerne som for taxavognene, men om det bliver om tre måneder, eller om det bliver om et halvt eller et helt år, ved vi ikke. Jeg synes, at når et lovforslag herom er til behandling her i dag, burde det i konsekvens af denne udtalelse være således, at der nu skal være ligestilling for de to kategorier, hvadenten det drejer sig om en vognmand, der bor i København, eller om en vognmand, der bor i en landsby i Vestjylland. Jeg synes, det er urimeligt, at der skal være forskel, og det er ministeren altså enig med mig i, men ikke så langt, at ministeren vil ophæve denne urimelighed. Hvor er så logikken i alt dette?

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Poul Hansen (Kalundborg): Jeg skal foreslå, at de fire lovforslag henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning
vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Udvalget angående forslag til lov om tilskud af statskassen til Ny Carlsberg Glyptotek har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 11. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om forlængelse af midlertidige ændringer i forbrugsafgiftslove,

forslag til lov om forlængelse af lov om forskellige forbrugsafgifter,
forslag til lov om forlængelse af lov om omsætningsafgift af forskellige varer
og
forslag til lov om en tillægsafgift af visse motorkøretøjer m. v. for finansåret 1954—55.

2) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i loven om den fælleskommunale udligningsfond. (Vedrørende tilskud til skoleudgifter m. v.).

3) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om udlån til visse rederivirksomheder.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1954—55.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om udskrivning af en værneskat for skatteåret 1954—55.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om en tillægsindkomstskat for skatteåret 1954—55.

7) *Første behandling af:*

Forslag til lov om børnetilskud.

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om midlertidig ændring i loven om den fælleskommunale udligningsfond (vedrørende udskrivningen af fælleskommunal indkomstskat for skatteåret 1954—55).

Mødet hævet kl. 18¹⁵.

74. møde.

Torsdag den 11. marts kl. 13.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler finansministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1953 til 31. marts 1954, forslag til normeringslov for finansåret 1954—55 og

forslag til lov om anvendelse af modværdien af de i henhold til Det europæiske Genopbygningsprogram modtagne gaveydelse.

I skrivelse af dags dato meddeler indenrigs- og boligministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om forlængelse af midlertidig lov nr. 193 af 12. april 1949 om ændring i lov om apotekerafgift og tilskud fra apotekerfonden og

forslag til lov om forlængelse af midlertidig lov nr. 119 af 23. marts 1948 om ændringer i kapitel VI i lov nr. 107 af 31. marts 1932 om apotekervæsenet. (Pensioner til apotekere og apoteksmedhjælpere samt deres enker).

I skrivelse af gårs dato meddeler forsvarsministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i militærstraffelov,

forslag til lov om ændringer i militær retsplejelov og

forslag til lov om talsmænd og klageadgang for menige af det militære personel.

Udvalget angående forslag til lov om rigsretten har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Det er meddelt mig, at det ærede medlem hr. Rager ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændring i lov

vedrørende personlig skat til kommunen, og forslag til lov om ændring af loven om indkomstskat til Københavns kommune m. m.

Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for Rager har vedkommende gruppe udpeget *Ævel Sørensen*, som herefter er valgt.

I skrivelse af 10. d. m. anmoder statsministeren om, at der må blive foranlediget valgt et medlem af overfredningsnævnet for tiden indtil 30. juni 1957 i stedet for fhv. folketingsmand Kr. Nygaard, der er afgået ved døden.

Ved folketingsmændene Fibiger, Damsgaard, Hans Knudsen og Krogh er modtaget en henvendelse, hvori Thisted Handelsstandsforenings generalforsamling opfordrer regering og folketing til hurtigst muligt at fuldføre bygningen af Hanstholmhavnen.

Henvendelsen vil blive overgivet til finansudvalget.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag:

Finansministeren (Kampmann): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1953—54.*

På finanslovens driftsbudget er opført indtægter på 2 779,2 mill. kr. og udgifter på 2 778,8 mill. kr., hvorved fremkom et overskud på 0,4 mill. kr. eller praktisk talt balance mellem indtægter og udgifter. Det foreliggende forslag til tillægsbevillingslov viser driftsindtægter på 490,5 mill. kr. og udgifter på 485,4 mill. kr. Det samlede resultat for indeværende finansår bliver herefter, at driftsindtægterne andrager 3 269 mill. kr. og driftsudgifterne 3 264 mill. kr., således at der bliver et overskud på driften på ca. 5 mill. kr.

Det må dog tages i betragtning, at der ved udarbejdelsen af forslaget ikke på alle områder forelå sikre opgørelser, og der kan derfor forventes en række ændringsforslag, som kan forrykke balancen noget.